

O metodzie Montessori i kartach trójdzielnych

Metoda Montessori to podejście edukacyjne stworzone przez dr Marię Montessori, oparte na szacunku do dziecka, jego indywidualnego tempa rozwoju oraz naturalnej ciekawości. Kluczową rolę w tej metodzie odgrywają specjalnie przygotowane materiały dydaktyczne, które wspierają samodzielność, koncentrację i aktywne uczenie się.

Jednym z narzędzi wykorzystywanych w metodzie Montessori są karty trójdzielne. Składają się one z trzech elementów:

- karty z obrazkiem i podpisem (karta kontrolna),
- karty z samym obrazkiem,
- karty z samym podpisem (napisem).

Karty te wspierają rozwój językowy, wzbogacają słownictwo oraz ułatwiają naukę czytania i rozumienia pojęć. Dziecko najpierw pracuje z kartą kontrolną, a następnie dopasowuje obrazki i napisy samodzielnie, co sprzyja zapamiętywaniu oraz samodzielnej nauce.

Zestaw przygotowany na potrzeby nauki języka kaszubskiego został stworzony z myślą o aktywizowaniu dzieci do nauki tego języka w sposób naturalny, atrakcyjny i multisensoryczny. Karty łączą obraz, słowo w języku kaszubskim oraz formę samodzielnej pracy, co wspiera nie tylko przyswajanie słownictwa, ale też rozwój spostrzegawczości, pamięci i koncentracji.

Karty trójdzielne – Tradycyjne potrawy kaszubskie

Zestaw zawiera 9 kart trójdzielnych przedstawiających tradycyjne potrawy kaszubskie. Każda potrawa została zilustrowana realistycznym obrazem wygenerowanym przez narzędzie AI - ChatGPT oraz podpisana w języku kaszubskim. Karty przygotowano zgodnie z zasadami metody Montessori, która wspiera samodzielną naukę, koncentrację i rozwój językowy dzieci i młodzieży.

Każda potrawa występuje w trzech wersjach:

- Karta kontrolna – z obrazkiem i podpisem (do prezentacji i samokontroli),
- Karta z obrazkiem – do dopasowywania,
- Karta z podpisem – do nauki czytania i rozpoznawania słów kaszubskich.

Karty można wykorzystywać na różne sposoby – do prezentacji nowych słów, zabaw językowych, ćwiczeń pamięciowych, a także jako inspirację do rozmów o kulturze i tradycjach Kaszub. Sprawdzają się zarówno w pracy indywidualnej, jak i grupowej.

Grupa wiekowa: od przedszkola do liceum – w zależności od celu i poziomu zaawansowania uczniów:

- w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej – do nauki słownictwa i wprowadzania języka kaszubskiego poprzez obraz i zabawę,
- w starszych klasach i liceum – jako materiał do rozszerzania zasobu słownictwa, dyskusji o kulturze, a także tworzenia własnych opisów i przepisów w języku kaszubskim.

Zestaw może być również wykorzystany jako część projektu regionalnego lub międzyprzedmiotowego (język kaszubski, historia i kultura regionu, edukacja przyrodnicza i kulinarna).

Instrukcja obsługi kart trójdzielnych – Tradycyjne potrawy kaszubskie

Karty trójdzielne są materiałem edukacyjnym wykorzystywanym w metodzie Montessori. Służą do nauki nowego słownictwa, rozwijania umiejętności językowych oraz wspierania samodzielnej pracy dziecka. Ten zestaw został stworzony do nauki języka kaszubskiego poprzez poznawanie nazw tradycyjnych potraw.

Zestaw zawiera:

- kartę kontrolną (obrazek + podpis),
- kartę z obrazkiem (bez podpisu),
- kartę z podpisem (samo słowo).

Sposób pracy – lekcja trójstopniowa Montessori

Dla dzieci nieczytających (etap przedszkolny i wczesnoszkolny):

1. Prezentacja (nauka nowego słowa)

- dorosły pokazuje kartę kontrolną (obrazek + podpis) i mówi wyraźnie nazwę potrawy po kaszubsku, np. „To są plńce.”
- dziecko powtarza słowo.

2. Rozpoznawanie (utrwalanie)

- dorosły rozkłada kilka kart kontrolnych i prosi:
- „Pòkôžë, gdzie są plńce.”
- „Dôj mi pùłczy ze sledzã.”
- dziecko wskazuje lub podaje właściwą kartę.

3. Nazwanie (samodzielne mówienie)

- dorosły pokazuje kartę i pyta: „Co to je?”
- dziecko samodzielnie wypowiada słowo.

Rozszerzenie: można używać samych obrazków i podpisów do dopasowywania lub układania w pary.

Dla dzieci czytających (etap szkolny i starszy):

1. Samodzielne dopasowywanie

- dziecko wybiera kartę kontrolną i rozdziela ją na trzy części: obrazek, podpis, karta kontrolna.
- następnie dopasowuje odpowiedni obrazek i podpis do karty kontrolnej.

2. Sprawdzanie

- po dopasowaniu dziecko używa karty kontrolnej do samodzielnej kontroli błędów,
- porównuje, czy połączyło właściwy obrazek z odpowiednim podpisem.

3. Rozszerzenie aktywności:

- układanie kart tematycznie (np. potrawy obiadowe, śniadaniowe, słodkie),
- tworzenie krótkich opisów potraw po kaszubsku,
- rozmowa o składnikach lub wykonaniu danej potrawy.

Wskazówki dodatkowe:

- Prezentuj tylko kilka kart na raz (3–5), by nie przeciążyć uwagi dziecka.
- Używaj kart wielokrotnie – dzieci uczą się przez powtarzanie.
- Zachęcaj do mówienia po kaszubsku w trakcie pracy z kartami.